

Brandveiligheid zorg niet in orde

Kabels slecht weggewerkt
VROM-inspectie

Toegevoegd: zaterdag 24 dec 2011, 18:07

Door Gert-Jan Dennekamp en Hugo van der Parre

De brandveiligheid van veel zorginstellingen schiet tekort. Uit onderzoek van vier rijksinspecties blijkt dat bij 30 procent van de zorginstellingen sprake is van zulke ernstige gebreken dat ingrijpen noodzakelijk is.

Hoeveel zorglocaties Nederland telt is niet bekend, maar een schatting is dat het er minstens 3200 zijn. Het gaat dus al gauw om ongeveer 1000 gevaarlijke gebouwen.

De rijksinspecties hebben een representatieve steekproef gedaan in 96 zorginstellingen. Bij veel instellingen is de brand- en rookcompartimentering onvoldoende, wat kan leiden tot een snelle verspreiding van rook en vuur.

Overslaan

Ook de bedrijfshulpverlening is niet overal in orde, net als het brandveiligheidsbewustzijn van medewerkers. Verder wordt geconstateerd dat er te weinig wordt gedaan aan voorlichting over brandveiligheid aan personeel en patiënten.

Dit voorjaar kwamen twee bewoners van een zorginstelling in Oegstgeest om bij een brand. En deze zomer moesten 80 bewoners worden geëvacueerd bij felle brand in Nieuwegein. In 2010 waren er 1133 binnenbranden in zorginstellingen, zegt de organisatie lbMZ (Incidentbeheersing Management Zorginstellingen). In vergelijking met voorgaande jaren viel de schade mee: 859.000 euro tegenover 18 miljoen in 2008 en zelfs 85 miljoen in 2007.

De NOS heeft ook de onderliggende inspectieverslagen gelezen en daaruit komt een somber beeld naar voren. De ernstigste bevinding is dat de brand in driekwart van de onderzochte instellingen in minder dan twintig minuten kan overslaan naar andere ruimten.

Onverwijd

Een gebouw met een zorgfunctie moet opgebouwd zijn uit afzonderlijke brand- en rookcompartimenten, waardoor de brand vertraagd wordt en bewoners en personeel kans hebben om weg te komen. De norm is twintig minuten. Maar in 70 van de 96 bezochte instellingen gaat dat mis, meestal doordat kabelgoten of luchtkanalen de brandscheiding teniet doen.

In sommige gevallen zijn er houten platen in brandwerende deuren aangebracht. Ook wordt melding gemaakt van meterkasten en luchtkanalen die als verticale schachten verschillende verdiepingen met elkaar verbinden.

In dertig procent van de zorginstellingen, verspreid over heel het land, was de situatie dermate zorgelijk dat de inspecties ogenblikkelijk actie hebben geëist. In brieven aan de zorginstellingen en de gemeenten schrijft de VROM-inspectie onder andere dat "de veiligheid van de bewoners en het personeel bij een eventuele brand in gevaar is" en dat er "onverwijd" opgetreden moet worden. Er is sprake van "ernstige tekortkomingen" en van "niet voldoen aan wettelijke minimumeisen".

Dranger

In een aantal instellingen is onduidelijk of er voldoende personeel is om bewoners tijdig te evacueren. In één geval wordt ook de regiopolitie ingeschakeld zodat deze kan beslissen "over een eventueel strafrechtelijke optreden tegen de overtredingen".

Bij een andere zorginstelling dreigt de toezichthoudende gemeente met dwangsommen van 2500 euro per overtreding. Alle instellingen verklaren desgevraagd dat inmiddels alles in orde is gebracht.

Zelfsluitende deuren, ook bedoeld om vuur tegen te houden, staan in 31 van de 96 instellingen open of ze sluiten niet goed. In een aantal tehuizen was de dranger van de deur losgemaakt. Ook met de vluchtroutes was veel mis. Bij dertig zorgcentra staan daar obstakels. De inspectierapporten melden dat de weg wordt versperd door meubilair, scoot-mobielen, een boekenkast, kerstbomen, gordijnen, rolstoelen, een steiger, planten, bedden of dekenkisten. In een aantal gevallen gaat het ook om brandbaar materiaal.

Aannemers

In één tehuis kwam de vluchtweg uit op het platte dak van de tweede verdieping en in een ander centrum werd de nooddeur naar buiten geblokkeerd door een neergelaten zonnescherm.

De branchevereniging van de verpleeg- en verzorgingshuizen, Actiz, vindt dat er al heel veel verbeterd is. Een woordvoerder zegt dat het veiligheidsbewustzijn bij directies en personeel heel groot is. "Maar we hebben ons de laatste jaren misschien te veel verlaten op de aannemers en installatiebureau's. We hebben te vanzelfsprekend aangenomen dat een verbouwing door hen ook zonder meer binnen de brandveiligheidsvoorschriften gerealiseerd zou worden. Daar moeten we dus meer aandacht aan besteden."

Hetzelfde geldt voor de controles door de gemeenten, zegt Actiz. "Kennelijk zijn die niet afdoende en zien zij belangrijke zaken over het hoofd. We moeten dus actiever dan tot nu toe zelf controleren of we het goed doen."

Reacties: hugo.van.der.parre@nos.nl